

Postprint Version	1.0
Journal website	https://www.pw.nl/achtergrond/2016/visie-en-financien-noodzakelijk-voor-brede-invoering-ehealth
Pubmed link	
DOI	

This is a NIVEL certified Post Print, more info at <http://www.nivel.eu>

Visie en financiën noodzakelijk voor brede invoering eHealth Project eLabel wil technologie-ondersteunde zorg Stimuleren

MARTINE HUYGENS EN ILSE SWINKELS

Ontwikkelingen op het gebied van eHealth zijn veelbelovend, toch blijft grootschalige implementatie uit. Met een unieke aanpak probeert het project eLabEL het gebruik van eHealth in de eerstelijnszorg te stimuleren.

Zogenaemde

living labs zijn opgezet waarin patiënten, zorgverleners, kennisinstituten en eHealth-bedrijven nauw samenwerken.

“Meneer Van Heek beantwoordt dagelijks vragen over zijn COPD op zijn ‘mijn gezondheid’-app. Binnen deze app kan hij alle applicaties vinden die met zijn gezondheid te maken hebben, zoals zijn COPD-coach, zijn stoppen-met-roken-cursus en een beeldbel-app. Deze week is hij erg kortademig. Gelukkig zijn de klachten via de app opgemerkt en is er automatisch een beeldbel-afspraak ingepland met zijn huisarts. Fijn, vindt meneer Van Heek: zo hoeft hij niet meer zelf te tobben over wanneer hij nu wel of niet de praktijk moet bellen.” De visie van eLabEL is dat bovenstaand scenario de zorg van de toekomst beschrijft.

eLabEL is in september 2013 gestart door onderzoekers binnen het Centre for Care Technology Research (CCTR), een samenwerkingsverband van de Universiteit Maastricht, Universiteit Twente, TNO en Nivel samen met tien vooruitstrevende bedrijven.

Het project heeft als doel de implementatie van technologie-ondersteunde zorg te stimuleren met een geïntegreerd eHealth-platform voor verschillende patiëntgroepen in de eerstelijnszorg. Dit moet het mogelijk maken patiënten beter en intensiever van dienst te zijn, zonder dat de werklast van de zorgverleners toeneemt.

EEN PLATFORM

De ontwikkeling van eHealth vindt regelmatig los van de zorgcontext plaats en verschillende toepassingen worden vaak naast elkaar ingezet als losse applicaties. Dit komt de implementatie en acceptatie van eHealth in de alledaagse praktijk niet ten goede. In eLabEL wilden we dit juist voorkomen. Daarom hebben we zogenaemde living labs opgezet waarin patiënten, zorgverleners, kennisinstituten en bedrijven die eHealth aanbieden nauw samenwerken. Wensen van patiënten en

zorgverleners worden door de kennisinstituten door (groeps)interviews verzameld en door eHealth-leveranciers waar mogelijk gebundeld in één platform.

Het unieke aan dit platform is dat verschillende, bestaande applicaties zijn geïntegreerd: zowel patiënten als zorgverleners hebben met één login toegang tot al hun eHealth-apps.

De eerste versie van het platform bestaat uit een beeldbel-app, een online zelfmanagementcoach voor COPD-patiënten, een online coach om patiënten thuis te helpen met hun fysiotherapie-oefeningen en een zorgschrift voor multidisciplinaire communicatie rondom een patiënt.

Door de living labs-opzet kan het platform direct worden ingezet in de praktijk en kan de impact ervan onderzocht worden binnen de dagelijkse zorg. Daarnaast is het gemakkelijk uit te breiden met nieuwe applicaties, zodat het blijft voldoen aan de wens van de gebruikers en inspeelt op de razendsnelle ontwikkelingen op het gebied van technologie in de zorg.

INGEWIKKELD PROCES

Het eLabEL-project probeert met deze aanpak de knelpunten van de implementatie van eHealth te doorbreken. Het ontwikkelen en implementeren van een gezamenlijk eHealthplatform blijkt echter een ingewikkeld en traag proces. Het unieke, maar tegelijkertijd open karakter van het project (“wij ontwikkelen wat jullie wensen”) maakt het lastig om wederzijdse verwachtingen naar zorgverleners uit te spreken. “Wat levert het voor ons op?”, was een veel gestelde vraag waar we geen concreet antwoord op konden geven; dat zou nu juist onderzocht worden in dit project.

Dit bleek ook lastig in gesprekken met zorgverzekeraars. eHealth is in principe in de financiering van de huisartsenzorg ingebed, maar dan moet de technologie bewezen effectief zijn. Daarnaast blijkt het ontwikkelen van een gezamenlijke business case door de betrokken bedrijven ingewikkeld; mogelijke opbrengsten kunnen moeilijk gedefinieerd worden doordat onbekend is wat elk bedrijf precies inbrengt.

Toch is er nu een eerste versie van het eLabEL-platform beschikbaar dat in de praktijk kan worden gebruikt. Op dit moment zijn we bezig met de implementatie daarvan in twee gezondheidscentra. Dat vraagt opnieuw (tijds)investeringen. De huidige werkzaamheden van zorgverleners gaan gewoon door, terwijl ze bekend moeten worden met de technologie én dit ook moeten overbrengen aan de patiënt. Tevens moeten ze zelf beslissen aan welke patiënten ze eHealth zullen aanbieden. Niet elke patiënt blijkt daar al klaar voor te zijn (zie kader).

Goede ondersteuning tijdens de implementatie is van uiterst belang. Pas uit ervaring zal echter blijken welke veranderingen er in de huidige werkwijze en zorgprocessen nodig zijn om eHealth optimaal te kunnen inzetten. Dit vergt inspanning van zowel de zorgverlener, de patiënt als de eHealth-leverancier.

GEZAMENLIJKE VISIE

Ondanks deze worsteling geloven we in deze aanpak. Zorgverleners zijn enthousiast over de visie van een geïntegreerd eHealth-platform en bedrijven zien steeds meer in dat ze met z'n allen sterker staan dan alleen. Ook biedt het platform veel uitbreidingsmogelijkheden voor de toekomst, zoals apps voor medicatieherinneringen of digitale bijsluiters. Om een breed eHealth-platform te implementeren is wel een gezamenlijke visie, financiële basis en flinke dosis doorzettingsvermogen vereist.

EHEALTH: ONDERSTEUNEND, NIET VERVANGEND

Uit deelonderzoek is naar voren gekomen dat patiënten met een chronische ziekte eHealth willen gebruiken als de ervaren voordelen (gezondheidswinst) zullen opwegen tegen de ervaren kosten (tijdbesteding aan het gebruik van eHealth en herinnerd worden aan hun ziekte). Daarnaast geven patiënten aan dat eHealth niet ingezet moet worden ter vervanging van 'persoonlijke' zorg, maar te ondersteuning. Ondanks veel interesse blijkt niet iedere patiënt klaar voor eHealth. Sommige patiënten hebben angst voor het gebruik van technologie, weten niet wat te doen met de gemeten gezondheidswaarden of willen gewoonweg niet het internet gebruiken voor hun behandeling.

Martine Huygens is promovenda aan de Universiteit Maastricht. Ilse Swinkels werkt als senior onder-zoeker bij Nivel, namens het projectteam van eLabEL. Meer informatie over het eLabEL-project: caretechnologyresearch.nl/elabel.